

OCTAVIAN
GOGA

NE CHIAMĂ
PĂMÂNTUL
POEZII.

MINERVA &&& BUCUREȘTI

BIBLIOTECA CENTRALA
UNIVERSITARA
BUCUREȘTI

Cota 118823

Inventar 135963

16
L

NE CHIAMĂ PĂMÂNTUL

POEZII

OCTAVIAN GOGA

Inv. 8976

[Handwritten signature]

NE CHIAMĂ
PĂMÂNTUL

POEZII

133963

BUCUREȘTI

«MINERVA», Institut de Arte
Grafice și Editură, B-dul Aca-
demiei 3—Str. Edgar-Quinet 4.

1909

101

BIBLIOTECA CENTRALĂ UNIVERSITARĂ
BUCUREȘTI

Cota

118823

Inventar

735963

EDITURA INSTITUTULUI DE ARTE
GRAFICE ȘI EDITURĂ „MINERVA”,
BUCUREȘTI. – B-DUL ACADEMIEI 3.

REPRODUCEREA OPRITA

B.C.U. Bucuresti

C135963

20 286/11

FECUNDITAS

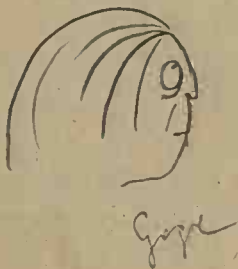
*Se'ndoaie coapsa plopului pe culme,
Iar frunzele de-o nevăzută mână
Atinse cad, — și una câte una
Sburând domol se'ngroapă în țărână.
Le văd în drum șiraguri așternute,
Un val de vânt le sbulberă'n risipă,
— Viața mea, la tine-acum mi-e gândul
Cum te fărâmi tu, clipă după clipă!...*

Trec zilele în goana lor pripită,
Și fiecare mai sărac mă lasă,
În ori-ce clipă, minții sbuciumate
Câte-un drumeț îi pleacă dela casă.
Nu au popasuri gândurile mele,
Sămânța lor se zbate veșnic nouă
Și fărâmat pe drumuri nesfârșite
Se risipește sufletul meu vouă!

În alergarea clipei călătoare
Atâtea's date ochilor să vadă,
Și câte-mi trec, fugare pe la poartă
Le chiamă toate sufletu'n ogradă.
Cu ele'mpart eu darurile mele!
Las inima comoara să-și desfacă
Și, când pornesc în calea lor pribegă,
Cu ele duc podoaba mea săracă...

Nu sus în cer! Vă birue înaltul,
Curmați-vă cărările spre stele,
Rotind răzlețe'n praful de pe uliți

Vă vreau acolo gândurile mele!
Cădeți, cădeți voi frunze deslipite,
Pe câmpul larg, în zbor, vă poarte vântul
Și vă'nfrățească rostul cu țărâna:
Pe urma voastră va rodi pământul!

PRĂPASTIE

*La geam mi se sbăteà oraşul cu huietul fără popasuri,
Cu vrajba lui, războiul pâinii, îl desluşeam în mii de glasuri
Şi chiotul flămând al vieţii vuià la geamurile mele...
Eu ascultam pierdut la masă, şi toate svonurile-acele
Smulgeau din inima-mi bolnavă şiragul slovelor trudite...*

*Şi cum pluteam aşa'n neştire, deodată, 'ncet, pe nesimţite
Nedumerit trecându-mi pragul, un om s'a strecurat de-afară...
Un biet moşneag cu barba albă, frumos în portul de la ţară...
El s'a oprit în prag o clipă... Mi-a zis apoi sfios pe nume
Şi ochii 'ntrebători-albaştri mă cercetau în faş' anume...
Jucà un zâmbet de lumină pe fruntea lui brăzdată 'n creşe
Şi când m'a cunoscut bătrânul, ca 'ntineril, mi-a dat bineţe.*

Am îngropat atâta vreme de când eram noi împreună,
Imi învia o lume 'ntreagă cu vorba-i limpede și bună,
Atâtea farmece uitate zâmbeau din graiul lui cuminte,
Se fărâma o jale blândă în tremuratele cuvinte
Și povestiă încet moșneagul mișcându-și pletele cărunte...

Spunea de-un sat cu case albe, pierdut pe coasta unui munte,
De oamenii uitați acolo, pe cari îi paște nenorocul,
Cum li s'a stins nădejdea'n suflet și li s'a stins în vatră focul,
Cum numai mărăcini pe câmpuri le-a mai lăsat arsura verii,
Cum slujbe dau pe câmp plugarii și cum se vaieră oierii.
Spunea de-o casă părăsită, fără stăpân de ani de zile,
Cum își îndoiaie 'ncheietura acoperișul de șindile,
Cum vântul a'ngropat fântâna, cutrierând ograda moartă
Și 'n ziua sfântului Ilie i-a frânt armindenul la poartă.
Și multe povestiă bătrânul... Spunea de jalea bătăturii,
Cum și-a făcut o barză cuibul și are pui în podul șurii;
Mi-a spus că'n țintirim la groapă doar' dânsul biet de se mai duce,
Că picăturile de ploaie au șters porecla de pe cruce..
Li tremură încet cuvântul... Simțiam sfiala că-l apasă,
Când m'a privit duios în față:

— «Te mai gândești vre-odat' acasă?»

In ochii 'ntrebători albaștri, priveam eu fulgerat de clipă.
Simțeam cum duhul allor vremuri de-asupra-mi bate din aripă,

Vedeam cuprinși de 'nfiorare cum stau în fața mea păreți
Când mi se deslușesc aievea din neguri tainele vieții...
Supus îmbrățișam moșneagul atâta de străin în casă
Și chipurile din părete și lucrurile de pe masă
Și toate cărțile pe poliți păreau c'ascultă și se miră
Și mă privesc cutremurate de câte se destăinuiră...

În urmă se sbăteă orașul cu svonu 'ntregerilor multe,
Se sbuciumau alături plopii de câte le-a fost dat s'asculte.
Atâtea jalnice 'nțelesuri plângeau în frunza lor bolnavă
Și pricepând atâtea taine, tânjă livada de otavă.
Veneă din cer pe câmp amurgul... De pe înaltul unui munte
Dură, din umbră și lumină, în drum o minunată punte;
Simțeam cum bolta se 'nfioară, cum sânu-i uriaș tresaltă,
Cum tremură înfrigurată sfioasa trestie de baltă
Și stam înmărmurit, în cale, cu brațele încrucișate.
Neștiutor priveam departe și ochii 'nchiși pe jumătate
S'au umezit de arătarea acestui asfințit de sară:
...Vedeam pe șerpuirea albă în largul drumului de țară
Un om bătrân ducând povara unei vieți nemângâiete

Și soarele 'mpletea cu aur argintul lui curat din plete
Și cum urcă încet colina — schimbând cu mânilor toiagul,
Cu barba albă de zăpadă — un sfânt mi se părea moșneagul...

Il desluseam tot mai departe. Simțiam, în clipele acele,
Cum orice pas sfarm' o verigă din lanțurile minții mele
Și, ca un făcător de rele, am tresărit de 'nfiorare
Când mi l-a înghițit amurgul...

— Un fulger și-a deschis cărare,
Cutremurându-mi pieptul șubred. Sclipirea lui înfricoșată
Mi-a luminat abia o clipă — și-am înțeles atunci, deodată,
Prăpastia ce port în mine.

— Acolo'n piept încātușate,
Sunt două suflete dușmane... Străveche ura lor se sbate
Și mintea s'a trudit zadarnic o viață 'ntreagă să le lege...
Obezile lor ruginite, tu mi le-ai sfărâmat, moșnege!
Atunci scăpate din robie s'au ridicat într'o clipită,
O luptă s'a încins grozavă din ura lor neadormită
Și le vedeam, cum vor cu pumnii să spargă strâmta încăpere,
Le auziam în piept strigarea... Cum glasul lor închis mă cere :

«Mă du departe, mai departe! La munți cu fruntea de zăpadă,
Să sorb din freamătul pădurii ș'al ierburilor din livadă!

*Să mă 'nfioare tainic brazii, când tremură din aripi vântul,
Dă-mi largul bolșii înstelate și jă-mă frate cu pământul!
Mă du departe, mai departe! In satul semănat sub munte,
La casa cu ferești înguste... la piscurile largi cărunte.
Mă du acolo 'n țintirimul, unde'n poleiul alb al lunii
Sub cruci de lemn slăbit de vremuri își dorm odihna lor străbunii!»*

— «Nu simți orașul cum tresare sub turnurile de aramă?
N'auzi vârtejul lui năpraznic... nu-l simți pe nume cum te cheamă?
Nu-l vezi în haina lui de flăcări cu veșnica neadormire,
Cu sbuciumul atâtor patimi... atâta sete de mărire?
Suflarea lui de foc mă arde, iar glasul-i mă oprește 'n cale:
In umbra zidurilor negre ai tors tu gândurile tale!...»

*Așa se frământă în mine strigarea lor neîntreruptă,
Mi-au pustiit întreg avutul cei doi potrivnici prinși în luptă
Și stam sărac în bezna nopții cu ochii ațintiți în zare,
Când vântul, demon fără milă, pareă că-mi râde 'n alergare:*

*Impins de visele deșerte, zadarnic drumul tău îl sui,
Biet călător, în lumea asta, tu nu mai ești al nimănui!*

CÂNTECELE MELE

*Eu vă chem din visuri,
Vă cobor din stele,
Vă alint în taină,
Cântecele mele,
Ca 'ntr'un cuib, v'adorm în suflet, cântecele mele!*

*Ciripiți acolo,
Păsăruici golașe,
Ciripiți și creșteți
Ca copilu 'n fașe —
Plângeți și zâmbiți la sânu-mi, ca copilu'n fașe.*

*Pe de-asupra voastră
Impletesc cunună,
Razele de soare,
Razele de lună,
Câte nu vă spun șirete, razele de lună?*

*Intr'o zi vă 'nșală
Zărilor albastre,
Vă despart de mine
Aripele voastre —
Cine-mi poate spune drumul aripilor voastre?*

*Rătăciți departe
Paseri călătore,
Nu vă știe cuibul —
Il mai știți voi oare?
Pribegind în lumea largă, mă mai știți voi oare?*

*Bate'n streșini ploaia,
Cuibul vechiu vă chiamă,
Părăsit și singur
Cuibul se destramă,
Fără ciripitul vostru, cuibul se destramă!*

ÎNVIERE

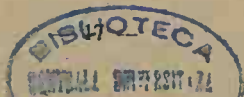
*E 'n cuib la noi visatul sol de pace,
E îngerul chemat în nopți sihastre
Să 'mbine două suflete sărace...
Il simt deasupra capetelor noastre
Cum, tremurând, aripile-și desface...*

*— Vezi suntem singuri... Fruntea mea ferbinte
O sprijini tu cu mâile-amândouă,
O sprijini tu și mâna ta nu minte.*

135963

*Nevasta mea... — Ca fața unei sfinte,
Ai chipul blând și 'n ochi sclipiri de rouă,
Ei se deschid ca bine să cuvinte
Tăcerea ast' atât de dulce nouă...
...Și stăm uitați... E-atâta pace 'n casă,
Doar' în cămin jăratecul tresare
Și mor cărbunii arși de 'nfiorare,
Când cade-o dulce-adormitoare lene
Și'n noapte 'ncet pe creștet ni se lasă,
Coboară lin, ne-alunecă pe gene,
Ca o broboadă albă de mătasă...*

*În pacea caldă visurile toate
Pe-acelaș drum se duc îngemănate,
Când ochii mei în noapte-și fac cărare,
Neștiutori călătoresc în zare,
Îmbrățișând câmpiile de gheață...
Zadarnic cer un picur de viață...
Dorm zăvorite 'ndemnurile firii
Și luna trece, galbenă la față,
Nemilostivă 'n drumul strălucirii...
Eu stau pierdut, înlănțuit de frică,
Când într'o clipă câmpul se 'nfioară.*

*Din adâncimi un urlet se ridică :
Simt tot mai dârz cum bolta o despică,
In drum năvalnic suie și coboară
Pustietatea albă de zăpadă.*

*Frământă creasta plopilor din vale,
Ingrozitorul chiot de osândă.
Și tremură omătul pe livadă, —
Când de-departe-un lup își taie cale
- Și-și strigă nopții patima flămândă.*

*In ochii verzi văd fulgere de ură,
Văd neînfrânta sete de viață,
Mă birue păgâna lor arsură...
Ei nu cunosc a jugului povață!
Te înțeleg neîmblânzită fiară,
Tu frate bun al visurilor moarte,
Mustrarea ta, ce-mi vine de departe,
Lovește-adânc și 'ncepe să mă doară...
Te-ascult, te-ascult ostaș fără hodină,
Tu sol răzleț al patimilor mele,*

Imi tulburi pacea cerului cu stele,
Și mă cobori din lumea lor senină.
De glasul tău ce strigă 'n întunec
Se frâng și cad zăvoare ferecate,
Se frâng și cad și lanțuri n'am să jerec
Adâncă cript'a vremilor uitate.
Simt sufletul cum calcă pe ruine,
Biruitoar îi fulgeră armura:
Un mândru mort s'a deșteptat în mine
Și chipul lui cutremură-mi făptura...

Cererea a Camp

Mărită fii, tu clipă 'nfricoșată!
L-ai înviat pe cel de-odinioară
Și i-ai trezit durerea îngropată
Cu glasul tău, neîmblânzită fiară!
Ești tot cel vechiu, cum te știam odată,
Când, în tăcerea umedei mansarde,
Tu împleteai din fulgere cunună
Și 'n tremurarea razelor de lună
Intretăiai țăriile cu sborul!...
Pe-acelaș drum treci vămile vieții
Și fruntea ta și sufletul tău arde,
Neînfrânate sol al dimineții!

*Dă-mi mâna ta, frumoasa mea copilă,
Să prăznuim marea înviere!
N'auzi eterna lumilor durere?
Din mii de guri s'a deșteptat la poartă!
Fiorul vechiu de dragoste și milă
Mi-a înviat amărăciunea moartă
Și glasul ei din cuibul tău mă cere.
— Dă-mi mâna ta, frumoasa mea copilă!*

COSAȘUL

+ S'a fost pornit un vânt molatec
Să miște papura din baltă,
Intr'un oflat prelung și sălnic
Gemea tulpina ei înaltă.
Călătoreă de-atâta vreme
Bolnavul vânt, mergea departe,
Și semănă atâta jale
De-alungul miriștilor moarte.

Mureau ovesele pe dealuri
Sub răsufliarea-i de otravă
Și se uscau în rădăcină

*Livezi întinse de otavă.
Alături tremură porumbul,
Cu trupul chinuit de sete,
Și se frângea troznind în noapte
Ca o oștire de schelete...*

*Mai sus, la deal, în spre dumbravă,
In colț la marginea poienii,
Eră un car cu oiștea 'ntoarsă
Și 'n jug alături boulenii:
Sărmane, blânde dobitoace!
In căutătura lor amară,
Se răsfrângea întreagă jalea
Acestui trist amurg de vară...*

*In fața lor stătea pe gânduri
Tovarășul sdrobit de luptă,
Infiorat de truda stearpă,
Un biet cosaș cu fața suptă.
Și cum ședeà bătându-și coasa
Intins pe sdrențuita zeche,
Cu ochii stinși, părea țăranul,
Un mucenic de legea veche.*

*Eu mă uitam, cu milă 'n suflet,
La mâna lui de soare arsă ;
Vedeam cum din apus o rază
Pe frunte 'ncet i se revarsă.
Și, cum treceam tăcut în cale,
Din glasul coasei chinuite,
Se 'nfiripă povestea mare
A mânilor nerăsplătite.*

*Țipă pe urma mea oșelul,
Simțeam cum blastămă și plânge,
Și ceriu 'mbujorat departe
Păreaă tivit cu foc și sânge.
In sufletu-mi strivit de groază,
Păgâne patimi prind se fiarbă :
— Trudită, chinuită coasă,
Vei mai cosi tu numai iarbă?...*

PORTRET

+

UNUI PARVENIT.

■ ■

... Și cum te văd întins pe perne în faetonul tău de gală
Și văd cum toate's largi pe tine și numai fruntea ți-e îngustă,
Să nu te miri că nu mă mișcă o clipă lenea ta augustă
Și că înfrunt cu-atâta milă cautătura-ți triumfală.

Ca într'o criptă doarme'n carne pitica inimă'ngropată,
Nimic din vaierul de-afară nu izbutește să audă,
Dar, uite, sufletul meu meșter c'o liniște atât de crudă
Ridică lespedeza și vede în groapa ta întunecată.

Și te'nțeleg drumeț statornic al lumii veșnic neschimbate
Ți-i știu șacalii care țipă în biata inimă bolnavă,
Ei nu vor încetă să urle, căci foamea, foamea ta grozavă
E'nfiripată din fiorul atâtor guri nesăturate.

Atâți zileri ce răsturnară în noaptea veacurilor mute
Cu sapa lor neostenită bogata țină bătrână,
Ți-au răsădit, drept moștenire, în suflet foamea lor păgână
Și cum te-ai sătură când trebui să potolești atâtea sute?...

Străbunii tăi cu palme aspre, răpuși de robota haină,
Și-au risipit în trudă vlaga atâtor brațe chinuite,
Atâtea zile fără tichnă și nopți atâtea nedormite...
Ei dorm în somnul tău acuma și cer în lenea ta hodină.

— De-aceea când te văd pe perne în faetonul tău de gală
Și văd cum toate's largi pe tine și numai fruntea ți-e îngustă,
Îți iert și inima flămândă, îți iert și lenea ta augustă
Și, — vezi, — înfrunt cu-atâta milă căutătura-ți triumfală!...

✱ DE DEMULT...

*Tot mai rar s'aud în noapte clopotele dela strungă,
Patru inși la popa'n casă țin azi sfat de vreme lungă.*

*Într'un sfeșnic ard pe masă două lumânări de ceară,
Plin de grije, peană nouă, moaie popa'n călimară:*

*«Patru juzi din patru sate, dela Murăș mai la vale,
Cu supunere se'nchină astăzi Înălțimii tale,*

*Luminate Impărate! — Scriem carte cu'ntristare,
Ne-au luat pășunea domnii, fără lege și'ntrebare...*

*Semne-aveam și'n miezuine le-au fost pus de mult bătrânii
De pe când în țara asta numai noi eram stăpânii...*

*Nu mai sunt acum pe câmpuri, toate le-a sfărmat dușmanul
Și pe Ionuț al Floarii ni l-au prăpădit sărmanul.*

*Ne mor vitele'n ogradă și ni-e jale nouă foarte
Și'nălțate Împărate, noi n'am vrea să facem moarte!*

*Dar ne vrem moșia noastră, vrem și pentru mort dreptate!
Ale înălțimii tale slugi supuse și plecate,*

*Am trimis această carte și precum ca să se știe
Scris-am eu popa Istrate în ziua de Sfânt-Ilie.*

*Iar noi patru juzi cu toții nu știm slova și scrisoarea,
Punem degetul pe cruce și'ntărim și noi plânsoarea.»*

*La fereastră's zori de ziuă și pătrund încet în casă,
Juzii treji de gânduri grele, stau cu coatele pe masă.*

*O nădejde luminează fețele nemângâiete
A'ntărit scrisoarea popa; la tot colțul o pecete.*

*Moș Istrate se ridică, și cu mâna tremurată
Pune cartea în năframă, de trei ori împăturată...*

*Înfolit de drum jitarul Radu Roată se ivește,
Vechi căprar din cătănie știe carte pe nemțește.*

*El așează'n sân scrisoarea și sărută mâna popii,
Juzi-i strâng odată mâna, le mijesc în gene stropii,*

*Stau cu popa'n pragul porții, ochii lor spre drum se'ndreaptă,
Când cu traista subsuoară și toiagu'n mâna dreaptă,*

*În sclipirea dimineții, care rumenește satul,
Radu Roată pleacă'n lume cu scrisoare la'mpăratul.*

L

COLINDĂ

Moș Crăciun, Moș Crăciun!
La casa de om sărac,
S'a gătat făina'n sac
Și n'avem să-ți dăm colac
Moș Crăciun!

Moș Crăciun, Moș Crăciun!
Pe toate răzoarele,
Pe toate ogoarele
Ne-am trudit picioarele
Moș Crăciun!

Moș Crăciun, Moș Crăciun!
Toate săptămânile
Ne-am ostenit mânil
Și-am adunat grânele.
Moș Crăciun!

Moș Crăciun, Moș Crăciun!
Slujim slujba satului,
Țarina bogatului,
Pajura 'mpăratului.
Moș Crăciun!

Moș Crăciun, Moș Crăciun!
Pe toate cărările,
Iți cântăm cântările,
Ardem lumânările
Moș Crăciun!

UN OM

*Rămas bun, biete mâni de-trudă
Atâta vreme 'mpovărate,
Ce stați pe pieptul slab acuma
Intâia dată 'ncrucișate.
Ostaș al sfintei munci depline,
De-acum pământul te așteaptă,
La judecata cea din urmă
Tu vei găsi cumpănă dreaptă!*

*Cinstită slugă credincioasă,
Vor odihni a tale moaște,*

Doar' glia neagră și mănoasă
Atât de bine te cunoaște...
Inchișii ochi n'or să mai știe,
Și nu s'or tulbură de jale,
Când cai străini vor paște iarba
De pe movila gropii tale.

† Azi nu mai e îngust bordeiul
Să 'ncapă jalea ta amară,
Din iconița ei Preasfânta
Te vede cea din urmă sară...
La cap un muc de lumânare
Învie 'ncet și dă să moară,
Asemeni visurilor tale
În sufletul de-odinioară!

Numai o babă milostivă
Își străjuie la căpătâie
Și pe cărbunii din jertfelnic
Așează boabe de tămâie.
De pe blidar un biet opaiț

Iși joacă para tulburată
Pe fața strânsă supt bărbie
C'o legătură 'mprumutată.

Incet s'apropie de tine
Și-ți pune-un ban în mâna slabă,
li tremură durerea 'n gene
Și 'ncepe-a plânge biata babă...
li fură tânguirea vântul
Ce bate 'n drumul lui fereasta:
— Vai de norocul tău, vecine,
De ce-ai mai fost pe lumea asta?...

S'abat în mintea ei bătrână
Frânturi din rostul tău pe lume,
Cum doi băeți ți-s slugi departe
Și nu le-ai mai știut de nume.
Din trei feciori ce-aveai, războiul
Ți l-a 'ngropat pe cel mai mare,
O fată-i moartă de rușine,
Nevasta ta de supărare.

Se zbate'n sfeșnic lumânarea
Și moare 'n stingere domoală,
A adormit în lacrimi baba
Și capul i-a căzut în poală...
Prin geamul spart clipește luna,
O clipă numai se arată
Și'n perna ei de nori ș'ascunde
In pripă fața rușinată...

Un popă 'n grabnice tropare
Te va petrece dimineață
Și poate nimeni nu va plânge
Plecarea asta din viață...
De lângă șură, răzimată,
Te va privi muncita sapă,
De-ar ști vorbi surata bună,
Amar te-ar prohodi la groapă:

O viață 'ntreag' am fost tovarăși
In ploi și 'n arșiță de soare,
De truda palmei tale aspre

*Eu m'am făcut strălucitoare.
Sclipirea mea spune rușinea
Și jalea care mă purtă,
M'ai frânt de glia tuturoră,
Dar n'am săpat moșia ta!*

ZILE RELE

*Crăsmă bună, crăsmă veche, lângă crucea dela moară
Inzadar îți caut rostul zilelor de-odinioară...*

*Te-a schimbat porunca vremii, ca o prevestire-a morții
Îți mai spânzură clondirul atârnat de stâlpul porții.*

*In ograda unde hora își săltă năvalnic chiul,
Brotăcei cu gușa verde își orăcăie pustiul.*

*A crescut cucuta deasă, 'naltă până'n brâu de mare
Peste vatra unde-odată frigeau mieii în frigare.*

*La fântâna cu găleată roibii câți își adăpară,
Câți voinici fără de teamă, câți boieri fără de țară!*

*Toți s'au dus!... Azi fierb în suflet mute roadele durerii,
Dorm sub glie azi voinicii și-au ajuns în sfat boierii.*

*Nu's haiduci acum, nici codru, nu-i nici măciniș la moară.
Nici pe lavița ta veche nu-i azi cântec de vioară...*

*Pentru tine nu mai are zile bune calendarul,
Ți s'au răzlețit ortacii, ți s'a prăpădit crâșmarul...*

*Ca un moș slăbit de vreme anii tăi tu poți să-i numeri,
Prea te-ai gârbovit din spete, prea te-ai subțiat din umeri.*

*Domnii ți-au golit celarul, ți-au rupt gardurile câinii
Și'ntr'o noapte-un vișor mașter ți-a smuls cumpăna fântânii.*

*Ai rămas așa orfană, despoiată și nătăngă:
Sufletul să te jelească, glasul strunii să te plângă...*

*Sub fereastra ta un jidov numără viclean din gură,
Tremurând de-o sete neagră uricioasa barbă sură.*

*Intr'un chip uitat sub grindă șede-un biet sfânt Niculaie
C'un obraz brăzdat de drumul picăturilor de ploaie,*

*Mustrător ridic' un deget, parc'ar vrea să zică sfântul:
— Doamne, câte lifte rabdă pe spinarea lui pământul...*

GRAIUL PÂNII

*Poveste 'ntunecat' a pâinii
Nu-i strună să te știe plânge,
Căci de durerea ta străveche
In suflet cântecul se frânge.
Când de strigarea strunei mele
Aș vrea plânsoarea ta s'o ferec,
Se sfarmă coardele strivite
De-atâta jale și 'ntunerec.*

*Din umbra nopții care 'ngroapă
Al vostru neam din vremi bătrâne,*

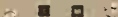
Vă deslușiți în negre rânduri,
Voi dăătorilor de pâne.
Cinstite mâni, de soare arse
Și înăsprite de sudoare:
Din truda săptămânii voastre
Trăiește-a lumii sărbătoare.

Eu vă 'ntâlnesc în drumul minții
Și 'n calea visurilor mele,
Căci nu vor ochii să mă mintă,
Nu vrea urechea să mă 'nșele.
Simt câte doruri ne'nțelese
Și gemăte nepricepute
Acopere cu voi alături
Cenușa veacurilor mute.

Ați împletit atâta jale
In doina voastră care plânge,
Doar' holdele cu spice grele
Răsar din lacrimi și din sânge,
Dureri ați zăvorit sub glie

*Și patimi ne 'mblânzite încă,
Eu le 'nțeleg și mă 'nfioară
Cum fierb în matca lor adâncă.*

*Mustrarea mintea mea o sapă
Și groaza sufletu-mi apasă,
Căci umbra voastră 'ndurerată
Pe veci îmi străjuie la masă.
Sint duhul răzurătorii negre
Infricoșata zi de mâne, —
Cum și-au dospit amărăciunea
In bucătura mea de pâne.*

⊥

C A I N

I.

*In vremi demult s'a așternut sub glie
Și trupul tău și mâna vinovată,
Dar Cain, tu păcătuirii tată,
Tot mai răsai și'n vremea mea târzie.*

*Azi crește iarbă proaspătă, curată,
Pe groapa ta de veșnică urgie
Dar, vezi, păcatul pururi reînvie :
Nu l-a primit țărâna 'nfiorată..,*

*El s'a 'mpărțit în largul lumii noastre,
Se zbuție neadormit în fire
Pe plaiuri verzi, pe stâncile sihastre.*

*Noi î-i simțim ispita 'nfrigurată,—
Nepoți ai tăi, părtași în moștenire,
Purtăm în suflet zestrea blestemată!*

II.

*Simțeam demult suflarea de otravă
Cum doarme 'n pieptul fraților de-o mamă,
Cum din cetăți cu turnul de aramă
Purcede 'n lunci și 'n creștet de dumbravă.*

*Vedeam cum duhul negru se destramă,
Mă înecă funinginea grozavă
Și deslușeam clocotitoarea lavă
Cum se 'nfiripă nebăgată 'n seamă.*

*Tu frate rău, cu inima flămândă!
Când Aveli mii cerșetoreau iertare,
Nu te-ai oprit în drumul de osândă!*

*Păcatul tău și-a întezit avântul
Și n'ai avut nici milă, nici muștrare
Când otrăveai în urma ta pământul!*

III.

*Azi s'a aprins oceanul tău de ură,
Azi limbi de foc despică aurora,
Pierzarea astăzi își întinde hora
Și despletită urlă'n bătătură.*

*S'a început războiul tuturor,
Azi strig' acei ce mii de ani tăcură,
Dezlănțuita patimii arsură
Azi prăpădește'n trăznete Gomora!*

*- Bieți munți bătrâni! Voi gemeți azi de jale...
De-atâtea-ori v'aș fi mutat din cale,
Voi stavila atâtor visuri moarte!*

*V'aș prăvăli azi munte peste munte,
Intre pământ și cer v'aș face punte,
Să n'aud plânsul fraților departe!*

O ȚARĂ ȘTIU...

1907

*Părinte bun al neamurilor toate,
Fă geana ta de milă să tresară...
Ascultă-mă!... O țară știu, — acolo
Vor fi mai grele spicele la vară,
Mai cu belșug va fi rodirea gliei
În țara unde's lacrimi și osânde...
Și sânge Doamne, — sângele îngrașă
Și spor aduce miriștii flămânde.*

Curând veni-vor pluguri în ogoare
Și-or rupe brazde negre de rușine,
Sfios cădeà-va bobul de sãmânță
Și sub pãmânt s'a furișã mai bine!
Mai rodnicã va fi imbrãțișarea
Grãuntelui cu firul de țãrânã,
Mai des vor curge lacrimile tale
Pe nou sfințita țarinã bãtrânã.

Va crește, Doamne, grâu bogat la varã,
Încovoiat de rãadele durerii
Și va veni cernitã oaste mutã
Pe câmpul larg sã strângã sporul verii...
Aprins luci-va soarele'n vãzduhuri
Și n'a fi cânt sã-i mângâie arsura,
In pas domol oștirile de seceri
Îți vor culege cuminecãtura...

Ascultã, Doamne, glasul rugii mele:
Când trupul tãu lângã altar s'a frãnge,

*Adu aminte celor ce'ngenunche
Că trupul tău e plămădit în sânge...
De gândul ăst' cutremură-le firea
Și'n sufletele grele de păcate
Coboară, Doamne, pentru totdeauna
Fiorul sfânt al dragostii de frate...*

ÎN MUNȚI

*Voi munților mândrii, moșnegi cununați
Cu stelele bolții albastre,
In leagănul vostru de codrii și stânci
Dorm toate poveștile noastre.
Alături de șoimii cu ochii aprinși,
Din tainica voastră dumbravă,
Se naltă 'ndrăznește 'n lumina din cer
Și visele noastre de slavă.*

*In voi își deșteaptă plânsorile ei
Frumoasa mea țară săracă,*

*Cu brațe lipsite de-al luptei fior
Și buze ursite să tacă.
La voi vine jalea-i, când vișor păgân
Purcede strigarea să-î frângă,
In cântec o schimbă pădurea de brazi
Și 'n lume-o trimite să plângă.*

*La voi mă îndrumă 'n cărările ei
Și biata mea soartă pribeagă,
Pădurea cea veșnic lipsită de somn
Mi-e sfântă și-atâta de dragă.
Cântarea măiastră din codrii cărunți
Dă strunelor mele povață,
Și-o mândră poveste strivită de vremi
Truditul meu suflet învață.*

*Din culmea pleșuvă cu creștetul alb
Privirea mea sboară departe.
Și-n mintea supusă tresare aprins
Fiorul măririlor moarte.
Un vaier amarnic se zbate 'n amurg*

Și moare în zvonuri de ape,
Al munților vaier mă zbuçiumă'n piept
Și-mi tremură plânsu'n pleoape.

O vitregă soartă cu patima ei
Pe'ntinsele culmi și poiene,
In vremuri pitice, iubirii de frați
Ziditu-i-a graniți viclene...
A pus miezuine și stavi'l a pus
Rupându-vă creștetu'n două,
Când Domnul stăpân pe pământ și pe cer
Pe voi v'a dat munților nouă!

Vă arde rușinea din creștet, — ades'
Voi aspră porniți vijelie —
Și sufletu-mi lacom vă soarbe atunci
Năpraznica voastră mânia!
Din urletul vostru sub ceriul aprins,
Din ploaia de trăznete grele
S'a naște odată, plutind peste vremi,
Cântarea cântărilor mele!

†

PRIMA LUX

■ ■

*Intr'o Duminică de toamnă... Vezi, ca prin vis mi-aduc aminte...
M'a sărutat cu lacrimi mama când mi-a'ncheiat la gât cămașa.
Zâmbind m'a mângăiat pe frunte și nuci mi-a dat din sân nă-
[nașa
Și tata m'a bătut pe umăr și m'a'ndemnat să fiu cuminte...*

*Și parc'o văd cum sta bunica, plângând în colțu-i de năframă,
Când dascălul din sat și popa de-odată ni-au venit în casă,
Și cum roșisem de rușine când popa m'a chemat la masă.
Și mi-a vorbit de'nvățătură și m'a cinstit c'un ban de-aramă!*

*M'am furișat sfios în tindă... Simțiam cum mă supune frica,
li ascultam de lângă vatră, dar nu le'nțelegeam cuvântul...
Vorbiau de bani... vorbeau de-o carte... de rodul slab ce-a dat
[pământul...*

Și nu mai știu... Cu capu'n poală, am adormit lângă bunica.

*Și vezi, atunci, în noaptea-aceea, m'a chinuit o arătare...
Părea că s'a deschis, departe, o gură roșă de bălaur,
S'apropiă în drum o fiară cu solzi strălucitori de aur...
O deslușiam cum vine'n goană și crește mare, tot mai mare.*

*Eu în zadar fugiam pe câmpuri... În urma mea urlă spurcata,
Răsuflul grozav și negru eu veșnic i-l simțiam în urmă...
Simțiam cum vrea să mă înghită, simțiam cum glasul mi se
[curmă, —*

Cu mâinile încrucișate stă fără de putere tata!

*O mână m'a trezit din groază... Venise mama să mă vadă.
Cu brațe moi și tremurate mi-a'ncolăcit atunci grumazul,*

M'a îmbrăcat în haine albe, mi-a sărutat pripit obrazul,—
Plângea când m'a urcat bunică sus în căruțul din ogradă...

Și s'a pornit căruțul'n noapte. În pietre scânteia potcoava—
Și tata stă tăcut alături... Mi se părea o'nchipuire...
Și somnul mă fură arare... Cu ochii grei de nedormire
Zăream în cale licuricii, cum luminau în șanț otava.

Dar sus, la marginea pădurii, am tresărit din somn deodată...
Vedeam cu ochii mei aievea vedenia îngrozitoare:
O gură roșă de bălaur mi se părea aprinsul soare
Și'n fum îi clocotea întreagă spinarea largă, revărsată.

Strivit atunci de'njiorare, —m'am ghemuit la tata'n poală:
«Intoarce caii mai degrabă!... Nu vezi bălaurul mă'nghite?»
— Imi tremură de groază trupul ca pieptul paserei rănite,
Și tata mi-a răspuns pe gânduri:

«Ne ducem în oraș la școală!»

CANTORUL CIMPOI

*Cântăreț de legea veche
Cântăreț și om de treabă,
Biată mintea mea zadarnic
De păcatul lui se 'ntreabă...*

*Cantorul Cimpoi bătrânul
Cu făptura lui vitează,
Cum cântă de mult în strană
Cântecul de Bobotează!...*

*De troparele-i măiestre
Se 'nchină adânc poporul
Și se lumină icoana
Lui Isus mântuitorul...*

*Povesteau pe-atunci nănașii
Că-i mai sfântă cununia,
Dacă glasul lui mărește
Pe prorocul Isaiia.*

*Și la orice zi de praznic
Il poftea un colț de țară,
— Câte cântece de lume
N'a cântat odinioară!...*

*Dar, vezi, vremea fără suflet
Duce cântecul și gluma,
Azi e rău de satul nostru
Și-i de cantor rău acuma.*

*Cum l-a 'mbătrânit necazul
De când i-a murit muierea,
Dumnezeu i-a luat glasul,
Domnii i-au vândut averea.*

*Astăzi doarme unde poate,
N'are casă, n'are sură:
I le-a dus pe toate darea
Și-un fecior la 'nvățătură...*

L†

STRĂINUL

*Erà Duminecă 'ntr'amiază.
Noi stam pe prispă strânși în sfat,
Când s'a ivit pe drumul țării
Un om la marginea de sat.
Din pulberea involburată
Abia puteai să-l deslușești
Cu pașii largi grăbindu-și mersul
Veneà în hainele-i nemțești...*

*La cruce'n deal, noi îl văzurăm
Cum s'a oprit deodată'n pas*

Și s'a'nchinat adânc drumețul
Când a făcut în drum popas.
Priveà'ndelung, ca dus pe gânduri
La zidul zugrăvit cu sfinți.
Și stă cu capul gol străinul
In ploaia razelor ferbinți.

Când s'a pornit încet la vale,
Noi ne uitam dela zaplaz,
Și nu știu ni s'a părut nouă
Dar aveà lacrimi pe obraz.
Când ne-a ajuns — a dat binețe,
Cu glas domol, și-apoi a stat
Și ne-a'ntrebat de sănătate
Și de nevoile din sat.

Ne-a zis c'ar vreà la sfânta slujbă
Să vie-alătura cu noi
Și s'a uitat cu-atâta jale,
Când a trecut un car cu boi.

*Iar la vecernie străinul
Stătea cucernic și supus
Și-a sărutat duios icoana
Cu răstignirea lui Isus.*

*Când a plecat ne-a spus povește
Cu grai înduioșat și blând
Și ne'ncălzea atâta'n suflet
Că lacrimam toți ascultând.
Spunea că nu-i păcat mai mare
Decât să-ți lapezi legea ta
Și, vezi, îi tremură cuvântul
Pe buze, când ne cuvântă!*

*Apoi s'a dus... Ne eră jale,
Când s'a pornit la drum pe grui...
Dar uite'n țintirim, pe noapte,
Spun că văzură umbra lui.
De-atunci tot despre el ni-e vorba
Și-atât am vrea cu toți să știm:
Anume lângă care cruce
A'ngenunchiat în țintirim...*

MI-A BĂTUT UN MOȘ LA POARTĂ...

*Mi-a bătut un moș la poartă,
Biet țăran cu țăndra sură,
Il lătrau departe câinii
Când să-mi vie 'n bălătură.*

*Cu sfiala lui senină
Mi-a trecut cucernic pragul,
Ca un sol din altă lume
Zâmbitor pășea moșneagul.*

*Câte nu ne povestirăm
Stând alătura la masă?...
Sfânta mea copilărie
Mi-a venit cu el în casă.*

*Rând pe rând îmi înviară
Năzuințe frânte 'n două,
Dela satul de sub munte
Până în lumea asta nouă.*

*Murmurà încet în barbă,
Se trudea să mă 'nțeleagă,
Sta pe gânduri dus bătrânul
Când i-am spus povestea 'ntreagă.*

*Mi-a plecat cu ochii umezi
De amara 'nvățătură:
— N'o mai spune nimănuia
Biet moșneag cu țundra sură!...*

↓ SCRISOARE

*Vezi, cum trece vremea
Și tu tot departe,
M'am gândit acuma
Să-ți trimit o carte.*

*A'nflorit mușcata
Din grădina noastră
Și-i atât de roșu
Macul din fereastră...*

*Straturile'n luncă
Toate's semădate —
Și-ți spune nănașa
Multă sănătate.*

*Și mai este-o veste,
— Știi tu, nene, oare?—
Peste-o săptămână
Mărităm pe Floare.*

*Tata-i dus la târguri,
Mama stă și coasă
Și tot plânge biata,
Că nu ești acasă.*

*Eu pe gânduri dusă
Trec seara'n ogradă,
Plâng acolo'n taină,
Plâng să nu mă vadă...*

*+ Bată-le pustia
Cele țări străine...
— Ne gătim de nuntă
Și gândim la tine...*

+ LĂCAȘ STRĂBUN...

*O lume'ntreagă mi-a rămas în urmă
Cu goana ei pripită după viață,
Tu iar mă chemi împărăție-a firii
Tu'nlăcrimată, sfântă dimineață!*

+ *Când demonul celor pribegi în lume
Mi-a'ngenunchiat și dragostea și ura,
Vin din potirul bunurilor tale
Întârziat să-mi cer fărămitura.*

+ *Supt adumbriri de sălcii despletite
Mă'ndrumă azi cea mai din urmă vrere,*

*Sfiala lor îmi freamătă un cântec
Ș'aieve-aud țărâna cum mă cere.
Eu, ostenitul călător al nopții,
Neputincios, azi, poposesc în cale.
— Lăcaș străbun, cu turnul subțiratec,
Mă mai primești supt zidurile tale?...*

*Atâtea legi ș'au picurat otrava
În inima rătăcitoare'n lume
Ș'atâtea duhuri privegheau în umbră
Toți mugurii nădejzii să-mi sugrume.
Pentru atâtea poticniri în cale
Și ispiliri de'nvățăături deșerte
Ș'atâta suflet risipit pe drumuri
Puteà-va oare ceriul să mă ierte?...*

*† Când urc acum cărarea de pe culme
În dulcea pace-a toate ierlătoare,
Eu luptă simt cum sufletu-mi încinge
Cum pieptul meu se sbate și mă doare.*

*In inimă obezile se sfarmă,
Se dezrobesc aducerile-aminte
Și ușurat, — biserică bătrână, —
Mă'nchin la pragul porții tale sfinte!*

*† Imi răsăriți, din tremurări de umbre,
Voi firi cuminți cu zâmbete' mpăcate,
Voi preoții nădejdiei fără moarte,
Voi cei zidiți din vechea sănătate.
Văd luminat obrazul vostru rumen
De înțelesul altor lumi senine —
— Eu, rob supus al patimilor mele,
Atât de mult m'am îngropat în mine!...*

*Adormitor m'alină busuiocul
Ingălbenit supt candela de pază,
Prin liniștea ferestrelor boltite
Infiorată a trecut o rază.
Lumină blând un chip de muceniță
Incremenită'n visu-i de fecioară,*

*Și'n suflet îmi pătrunde-o picătură
Din flacăra ce-ardeă odinioară.*

** Stai biruit la colțul vechi de strană
Și mintea mea cutremurată-mi spune
Că'n drumul ei a răsărit un mugur
Din mult ascunsa vieții 'nțelepciune...
Aici în umbra potolită doarme
Măreața tain'a morții și-a vieții,
Tu suflete întunecat de gânduri,
Tu simți prelung fiorul diminșii...*

*Un nou botez, de premenire nouă,
Dă minții mele altă'nfiripare,
Când din înaltul zidurilor negre
Coboară glas de binecuvântare.
Clopotnița se'ndoaie și se frânge
Din bietele încheieturi uscate,
Un suflet e ce-i înfioară lemnul
Și din adâncul altor vremi străbate.*

*E clopotul... Copilăria-și plânge
Comoara ei pierdută'n pribegie,
Cu limba lui de rugă și chemare
Strămoșii toți își spun mustrarea mie.
Azi îmi trimit nădejtile de veacuri
Strigarea lor ce vine de departe.
Eu o ascult și'n suflet îmi învie
Sămânța bun'a vremurilor moarte.*

ION CRĂȘMARUL

— *Vezi, multe păcate*
Sunt pe lumea asta,
Lui Ion crășmarul
I-a fugit nevasta;
Mi se pare cu vătavul, i-a fugit nevasta.

Trei zile 'mplinite
Și-a grijit amarul,
Cu obrajii 'n palme
A veghiat crășmarul;
Fără pâne, fără apă, a veghiat crășmarul.

*Când a fost de-a patra
Și-a chemat ortăcii,
Gloată voinicească
Mi-au venit săracii;
Lotri mari din două sate, mi-au venit săracii...*

*— Beți, copii, de-acuma
Rău să nu vă pară;
Să bem crâșma toată
Până de cu sară;
Praf din toate să s'aleagă, până de cu sară!*

*S'au sumes voinicii
Și mi-au prins păharul,
De buți și butoaie
Mi-au golit celarul;
De cuprinsurile toate, mi-au golit celarul...*

*Zice-un baci năstrușnic
Vorbe legămate:
Bea și tu, loane,*

*Bea și tu, fârtate ;
Cine știe câtă vreme mai trăim, fârtate !*

*Dar Ion Crâșmarul
Bea și nu prea foarte
Și-i păreă obrazul
Galben ca de moarte ;
Eră răzimat pe coate, galben ca de moarte,*

*Colo cătră sară,
Strașina de paie
A'nceput să ardă
Foc cu vâlvătaie :
De trei părți vărsă din crâșmă foc cu vâlvătaie !*

*Lui Ion crâșmarul
Nu-i mai șliu de nume.
Spun că peste muche
A plecat în lume ;
Cu căciula pe sprâncene, a plecat în lume...*

A C A S Ă

*...Dar nici că vrei să pleci atunci,
 tii că de groaza 'nv ţaturii,
Ai pl ns vre-o două nopţi întregi
 i te-ai ascuns în podul  urii...*

*C ţi ani vor fi de c nd te-ai dus?
Mai spune-ne cum ai umblat?...
Fără ast mp r îmi erai
 i c t ești azi de a ezat!...*

Nu m'ascultai... Știi ce-ai pățit
Atunci în seara de Ajun?..
— Acum și gândul mi-l cetești
Cât de cuminte ești și bun...

Nu te-ar cunoaște nici de cum
Să te 'ntâlnească în drum vecinii,
Vezi, ieși în poartă și le zi
— «Mai știți, eu sunt feciorul Liniil!..»

Te-ar râde fără crezământ
Ne-cum în drum să te oprească, —
Și-ar zice: «Uite-un domn aici,
Dar nu-i de legea românească!»

* * *

Și mă sărută împăcată:
— «Fecior cuminte are mama!...»
Eu îmi întorc o clipă fața
Și-o lacrimă-mi udă năframa...

— NEPOTRIVIRE

*Am întâlnit-o ieri în cale
Sus la răscruci lângă alun,
Nu ne-am văzut de ani de zile
Cu fata judei Zăbun.*

*Drăguța mea dela podmol
Din nopțile cu șezători,
Și-a pironit ochii 'n pământ
Posomorîți și visători,*

*I-am prins mânuța s'o alint,
Nedumerită se uită,
Drăguța mea dela podmol
Mi-a zis sfioasă «Dumneata».*

*Iar când am prins-o de mijloc
Și-am sărutat-o lung pe gură,
Mi s'a ascuns la piept și-a plâns:
— De ce te-ai dus la 'nvățătură?...*

X ASFINȚIT

*Crai bătrân pornit spre rugă
Vine-Amurgul de pe munte,
Împărțind cernite-odăjdii
Brazilor cu bărbi cărunte.
Umiliți se 'ndoaie brazii
I se 'nchină, i s'apleacă
Și cu zvon de surle-l lasă
Pe Măria Sa să treacă.*

*Stărue domol moșneagul
Mai coboară, mai se suie*

Și 'n spre marginea pădurii
Stă la colț de cărăruie.
Ostenit pe-un sghiab s'așează
Și clipind tremurătoare
Gențile lui argintate,
Ce mi-și vede, ce mi-l doare?

Măre colo, mai departe
Se imbină două creste
Și 'n poiană, ce s'arată
E aievea, nu-i poveste.
Părul galben răsfirându-și
Răsturnat peste răzoare,
De huzur i's roși obrazii,
Doarme leneș craiul Soare.

Se încruntă greu bătrânul,
Murmurând încet în barbă,
De sfială se cutremur'
Firicelele de iarbă.
Își spun taina la urecke:

*Crai de glume stai ș'adastă
Moș Amurg aleanu-ți poartă,
Nu-ți dă fata de nevestă.*

*Craiul tânăr sus pe creste
Simte-a ierbilor povață
Și de jale biet voinicul
Se întunecă la față.
Către casa lui din peșteri
Necăjit moșneagul pleacă
Brazilii 'nfiorați îl lasă
Pe Măria Sa să treacă.*

*În oftat se 'ndoaie fagii
Tremură în crâng alunii
Și deodat' pădurea 'ntreagă
A 'nșeles durerea Lunii...
Biată Lună tremurată
Înzadar te-arăți în cale,
Toate florile surate
Plâng de dorurile Tale.*

CARMEN

*Mireasa mea albă cu chipul bălăin,
Ascultă a nopții povață,
Minuni spune glia'n poveștile ei
Și tainele vieții ne'nvață.
Nu simți tu fiorul ce'n tremur prelung
Tresare'n adâncuri de ape,
Răsufletul verii cum vine și'n drum
Purcede vieți să desgroape?*

*E dragostea mare — ascunsa pornire
Ce sânul pământului poartă;
E ceasul când glia în truda ei mută*

*Invie-și țărâna sa moartă ;
E clipa când vechiul prisos de viață
In straturi de flori se adună,
Când bobul sfielnic de spice răsare
Zimbind în poleiul de lună.*

*Lumina și cântul nuntesc peste fire
In zvon de evlavie sfântă,
Cu brâne de aur e bolta încinsă
Și iarba livezilor cântă.
Azi lunca-i o mândră biserică largă,
Iar' plopii străjeri la irugă,
Par preoți cărunți în odăjdii de praznic
Cu brațe'nălțate spre rugă....*

*Mireasa mea albă cu chipul bălaiu,
In fața lor blândă și dragă,
Smerită să-și plece genunchii trudiți
Și dragostea noastră pribeagă ;
Și ceriul și glia ne-ascultă pe noi,
Iar' marginea zării albastre*

*Aprinde-o sfioasă făclie de veghe
Și'n drumul nădejdilor noastre.*

*Noi suntem copiii pământului bun,
Drumeși ai poruncilor firii,
Și'n sufletul nostru-i acelaș îndemn
Ce'nvie pe câmp trandafirii.
Stăpână e firea ce bolta aprinde
Și seamănă flori în duminică,
Iar dragostea noastră-i un picur senin
Din veșnicu-i cântec de slavă!*

O RAZĂ

*Te-apropie, te-apropie de mine
Și-ascultă-mă, frumoasa mea minune*

*Eu sunt supusul firii înțelepte
Închinător la glie și la soare ;
M'au învățat poruncile ei drepte,
Îndemnul lor cuvântul meu îl spune.*

✦ *Sunt cântărețul celor fără nume,
Un strigăt zmulș de-a vremilor vâltoare
Din viforul durerilor din lume.
Mult tăinuita firii îndrumare
M'a plămădit din ură și iubire,*

Mi-a dat durerea lumii moșlenire,
Amarul ei să-l ocrotesc pe strune.
Te-apropie, te-apropie de mine,
Vreau mâna ta, minunea mea bălaie:
Azi, sub aprinsa ceriului văpaie,
În strălucirea mândrei bolți albastre,
Să se 'nfrățească sufletele noastre,
Să se topească 'n firea 'ndrăgostită
Atât prisos de viață netrăită
Ce răzvrătit îmi fulgeră prin vine.

Azi sufletul, trudit ceteț de stele,
Străjerul treaz al visurilor mele,
Într'aripat străbate bolta 'ntreagă;
Pătrunde sus și 'n drumu-i se 'nveșmântă
Cu revărsarea ceriului senină,
Cu cingătoarea albă de lumină,
Cu tot argintul pulberii mărunte:
În calea lui din stele-și face punte,
Pătrunde sus, în bolta care cântă,
Și-atâtea taine-acolo sus desleagă.
Azi, mintea mea purcede să 'nșeleagă
Al vieții mele rost-ascuns în stele.
Căci stelele îmi spun cuvânt anume:

Cerșet!
Că 'n patima îmbrățișării mele
Și-a ferecat iubirea ei o lume.

Toți cei lipsiți de-a dragostei povață,
Rătăcitori prin negură și ceață,
Toți cei feriți de-a soarelui căldură,
Îngenunchiați de rele și de ură,
Înfrigurate suflete muncite
De-o veșnică, zadarnică arsură,
Ce n'au primit iubire în viață,
Cu patima durerii lor unite
Își înfrățesc aprinsa mea pornire,
Îi dau avânt și nouă întărire, —
Și glasuri nouă struna mea învață.

Mă chiamă țara celor fără soare,
Durerea lor și azi mă înfioară.

Privește-o rază blândă cum coboară
De sus din cer și-a noastre frunzi sărută:
Solie sfântă, tainică și mută,
A pribegit din lumea ei de ghiașă
Spre lamura vâpăii noastre sfinte,
Dorind iubire strălucirii sale.

Frumoasa mea ea se va duce 'n cale,
Rătăcitoare, undeva departe,
Lâng' un bordeiu părăginit de soarte,
Unde-o fecioară harnică, trudită,
Cu chipul stâns de-a lipselor otravă,
Ce moarte-au scris pe fruntea ei bolnavă,
Cu acu 'n mâna albă, ostenită
A adormit pe pânza chinuită ;
Tremurător vă trece prin fereastră
În chiluța umedă de lacrimi,
Lăsând un strop din fericirea noastră.

În clipa asta tainică și mare,
Când noi, topiți în dulce 'mbrățișare,
Jertfim iubirii sufletele noastre,
Tremurătoarea rază călătoare
Alintă somnul trudnicei fecioare
Și-i luminează fața ostenită,
Cu vraja ei întruchipând un zâmbet
Fericitor pe buza ofilită.

IUBIREA MEA.

*În munți cu creștetele sure, din albă inimă de stâncă
S'a plămădit în taină lacul și din prăpastia adâncă
A biruit în drum pământul.—Pe veci în matcă nestatornic
El crește azi și crește mâne de cer și de lumină dornic.*

*Căci are dragoste cu cerul de-apururi mișcătoarea apă
Și'n frământarea ei păgână ea coasta sghiaburilor sapă,
Cu pumnii sfarmă'n jur tărâmul și urlă de amar ce-o
[doare,
Spre ceriuri brațele-și întinde să-i vie dragul mire; Soare!*

*Când razele nepotolite sărută fața undei clare,
Înfiorată spuma albă prelung și pățimaș tresare,
Atâtea curcubeie tremur' în val-vârtejul ei de picuri,
Când în adânc se prind în horă strălucitoarele nisipuri*

* * *

*Așa-i iubirea mea, asemeni acestei largi cetăți de unde,
Adâncul ei se pierde'n taina nemărginirilor profunde,
Cu vișure și curcubeie, cu valuri lung clocotitoare,
Cu picuri ce se înfioară de chipul unui veșnic soare!*

■ ■ ■ ■ ■
■ ■

F I O R

*Mesteacănul ne zgribură la poartă,
Biet cerșitor ce-i despoial de fire,
Și picuri grei, ca lacrimi de durere,
Se scurg pe coaja albă și subțire.*

*Bolnav, amurgul tremură pe dealuri...
— Ostrov de flori e odăița noastră.
Și stăm pierduți... când vântul vine'n pripă
Drumeț trudit să geamă la fereastră.*

*Tot mai aproape vaierul lui moare,
Tot mai pripit cu degetul lui bate.
— Noi ascultăm. — Visarea noastră mută
Pe-acelaș drum cărările-și abate:*

*Pe semne-acuma, undeva departe,
Vre-un călător, în taina sărei plânge,
Ori înșelat în visu-i de-o viață,
El blestemă și mânilor le frânge...*

*Noi tresărim! Acelaș gând năpraznic
Ne fulgeră fiorul lui de ghiață,
Și, îndemnați de-o clipă de cutremur.
Cercetător noi ne privim în față.*

NOI NE'NTĂLNIM

*Murià cucernic busuiocul în păhărelul din fereastră,
Sărmana floare'ngălbenită ne cunoșteà povestea'ntreagă,
Știà pe semne câtă jale ne-ascunde zodia pribeagă
Și lăcrimă când fără milă noi îngropam iubirea noastră.*

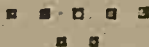
*Amurgul toamnei mohorite ne-a despărțit atunci cărarea
Și, vezi, cum ne-a supus mândria neînfrânată și păgână:
Când pe frumoasa noastră moartă am coborît-o în țărână
Noi amândoi cu sloi de ghiață ne-am scris în suflete ui-
[tarea.*

Ne-a înghișit vâltoarea largă... Nebuni ne-am aruncat în
[spume,
Pe-atâtea unde mincinoase ne-a legănat de-atunci viața,
De ne vedeam pe la răspântii noi întorceam în pripă fața,
Căci ne-am trudit a noastre drumuri să nu se'n crucișeze'n
[lume.

Iar salba viselor măiestre ne-a risipit-o nenorocul
Și câte ne-a furat ursita în goana ei neîntreruptă!...
Azi ne'ntâlnim săraci și singuri... doi bieți oșteni striviți
[în luptă...
— Avea atâta drept să plângă odinioară busuiocul...

Cum ne privim acum în față pe noi acelaș gând ne paște,
În umbra vorbei care minte noi tăinuim aceeași jale...
Și eu cu gândurile mele și tu cu visurile tale
Din morții toți câți îngroparăm cinstim aceleași sfinte
[moaște.

*Ni-e țintirimul plin acuma... Mobile nu mai pot să'ncapă,
Dar una singură ne chiamă cu toate-aducerile-aminte:
Ca făcători de rele'n noapte, noi ne'ntâlnim printre mor-
[minte,
Îi ducem flori frumoasei moarte și-i plângem amândoi la
[groapă...*

RAPSODIE

*Iar' gândul ăst păgân îmi paște mintea,
Ascultă-l tu cu degetul pe buză:*

*Când ochii tăi stau ațintiți asupra-mi
Și-și tremură ispita lor aprinsă
Cu dor prelung, cu dulcea lor sfială,
Frumoaso! —*

*Pe buza ta păcatul când zâmbește,
Un ucigaș al minții înțelepte,
Stăpân tiran al patimelor mele,
Femeie! —*

*Și brațul tău molatec când cuprinde
O undă doar' din valurile negre,
Atunci,
Să 'ncremenești în marmură cioplită.*

*De pe îngustul lumilor tărâm
Călătorire-ar pestrițe popoare,
De pedestalul chipului de piatră
În nopți de Mai să-și razime genunchii.
Ar pribegi pe negrele-î corăbii
Apusu 'ntreg și 'ntreaga Miază-noapte
Și-ar preamări în templu sfânt de fildes
Minciuna
Cea mai frumoasă a vremii călătoare,
Înmărmurită 'n marmură curată.*

*Un împărat cu pletele cărunte,
Îneșunind cântare-ar pe ghitară :
— «Un serafim cu ochii mari și limpezi,
Robit de clipa dulcelui păcat,
Din tronul sfânt al Domnului din ceriuri,*

*În miez de noapte-un bulgăr a furat
Și te-a 'ntrupat cu daltă de argint
Pe tine!...»*

*— L-ar ascultă pe gânduri dus norodul,
L-ar sărută pe tâmpla lui căruntă.*

*Învăluit în ceața nopții sure,
Eu răzvrătitul călător al nopții,
M'aș furișă în templul tuturor,
Și sărutându-ți ochii reci de marmur'
Și brațul tău și buza ta și fruntea,
Te-aș sfărâma cu pumnul încleștat
Și-aș râde,
Prelung,
Văzând zdrobit odorul tuturor!*

*În zori de zi ar omori norodul
Un biet nebun, ce blastămă și plânge
Și-apoi râzând își istovește brațul:
Din bulgării nătângi ai pietrei moarte
Zdrobitul chip ar vrea să-l reinvie
Nebunul...*

TRANDAFIRI

*Nemângăiaete flori bolnăve,
Voi albi și galbeni trandafiri,
V'a scris o jalnică poveste
Ursita ne 'nduratei firi.*

*Cum tresăriți voi când vă paște,
Cu ochi flămânzi, păgânul gând,
Și câte patimi vă 'nfioară
Nevinovatul trup plăpând.*

*Păcate negre dorm în pieptul
Pe care-o mână rea v'a pus,
Și să roșiți voi de sfială,
Nu v'a dat dreptul cel de sus.*

EȘTI SINGURĂ...

*Ești singură astăzi tu inima mea
Biserică veche'n ruină,
Sub bolta ta sfântă 'negrită de vreme
Azi nici un drumeț nu se'nchină.*

*Ești singură astăzi... Păreți's bătrâni,
Nu-i cântec în stranele mute,
Icoanele's șterse și nimenea nu-i
Altarul uitat să-l sărute.*

*Prin neguri arare s'abat amintiri
Lăcașul pierdut să și-l vadă,
Și fâlfâie tainic din aripa lor
Ca groaznice paseri de pradă.*

*Ducându-și pierzarea trec vișore'n drum
Te zbuciumă'n goană păgână...
— Și tu ceri zadarnic un fulger răzleț
Să-ți năruie bolta bătrână!*

SUFLETUL

*Pustietate largă și-atâta de săracă,
Lumina ta mă arde și bezna tă mă 'neacă.*

*De mult, în vremi uitate, când mintea nu mai știe,
Ți-ai stors întreg belșugul din chinuita glie.*

*Atunci ți-ai stins și zvonul de miriști roditoare
Și cântecul livezii și cea din urmă floare...*

*Azi țara ta-i supusă de jale și osândă —
Și-atâția tigri-și urlă strigarea lor flămândă.*

*În noapte vin șacalii cu ochii de otravă
Și sapă tainic groapa atâtor morți în slavă...*

*Pustiul se întinde, cât ochii pot să vadă,
Sub soarele tău vitreg nisipul nu dă roadă.*

*Arare, câteodată, când vântul de departe
Un fir de lut aduce țărâni tale moarte,*

*Când c'o sămânță 'n taină se înfrățește lutul
Și-un mugur își ivește sfielnic începutul,*

*Himere cu ochi tulburi viața lui o curmă,
Nisipul le rămâne uscat și sterp în urmă.*

*Din cer, strălucitoare, cad raze jucăușe,
Batjocorind, păgâne, o lume de cenușe.*

A FOST ODAT'...

*S'abat în vis vedenii de-altădată:
— Ții minte tu, erau salcâmi 'n floare
Și satu'ntreg în port de sărbătoare,
Când tu de-ai dus, cea mai frumoasă fată.*

*Cum te-a'nghițit năpraznica vâltoare,
Câte-ai pierdut în unda-i vinovată!...
Azi când te văd de-o lume adorată,
Mi-e milă azi și-atât de mult mă doare.*

*Visez acum și-ți văd viața scoasă
Din al uitării'ntunecat noian :
— A fost odat'o fată sănătoasă,*

*Cu gând senin, curat ca de mărgean,
Ce-a adormit cu coatele pe masă
După cetirea primului roman...*

REVEDERE

*Un cântec legănat odată
De sfânta 'ntindere albastră
În noaptea mută 'nfiorată, —
Așa a fost iubirea noastră...*

*Noi ne duceam pierduți de mână
Și ne'mpleteam din visuri salbă
Și noaptea ne eră stăpână
Și mărturie luna albă.*

*Din ale inimilor șoapte,
A prins un cânt înfiripare,
Și l-am cântat atunci în noapte
Pășind alături pe cărare...*

*Dar, vezi, zoritul dimineții
Ne-a dușmănit pe noi sărmanii
S'au dus în lume cântăreții,
Și nu s'au mai văzut cu anii...*

*Drumețe firi nemângăiete,
Străbatem azi aceleași lunci, —
Ne'ntreabă florile șirete
Mai știți voi cântecul de-atunci?...*

*Pe noi un dor ascuns ne sapă
Și 'nfiorați noi ne gândim,
La morții care ies din groapă
Și rătăcesc prin țintirim...*

RĂȘUNĂ TOACA...

*Răsună toaca de utrină
În pacea unei nopți târzii
Și, rând pe rând, câte-un opaiț
S'aprinde'n mutele chilii...*

*De glasul ei tresai pe pernă,
Măicuță tu, cu chip frumos
Ș'alergi în grabă la altarul
Mântuitorului Christos...*

*Te văd în colțul vechiu de strană
Cum stai supusă de răstriști
Și-atâta jale pare scrisă
În ochii tăi curați și triști...*

*Și cum te'nchini în rugăciune —
Eu mă gândesc înduioșat:
Nemilostiva toacă-a nopții
Ce vis frumos ți-a tulburat?...*

CÂNTECE

I.

*Tu n'ai la ușa ta zăvor,
Nici lacăt n'ai la tindă,
Tu n'ai la ușa ta zăvor,
Când eu, ca hoșii, mă strecor
Și bietul suflet călător
La pragul tău colindă.*

Tu mă auzi și mă 'nțelegi
Ș'acelaș vis ne poartă,
Tu mă auzi și mă 'nțelegi,
Dar popi, cu cartea lor de legi
Și pravilele lumii 'ntregi,
Îți străjue la poartă.

II.

*Mor azi zâmbetele mele,
Moare 'ntreagă vraja firii,
În paharul din fereastră
Mor la noapte trandafirii.*

*Nici de cântec din tilincă
Nu mai tremură brădetul
Jos la marginea dumbrăvii
Se usucă zmeuretul...*

*Mor poveștile în pragul
Noptilor la șezătoare,
Moare-o stea 'n adâncul mării
Și iubirea noastră moare.*

*Eu rămân să Țes statornic
Cântecul de îngropare:
Zilelor de săptămână,
Zilelor de sărbătoare.*

III.

*E îngropare azi la mine,
Din ochii veșnicelor stele,
Cad razele tremurătoare
La groapa visurilor mele.*

*Se sbuciumă înfiorată
De-un tremur geana lor de aur,
Atât de jalnică-i povestea
Înmormântatului tezaur.*

*Truditul suflet se întreabă ;
De ce chiar cea mai dragă mână,
Ursită-i pe sicriu s'arunce
Întâiul bulgăr de țărână ?*

IV.

*De va veni la tine vântul,
Purtând povestea mea amară,
Jelitul lui să nu te 'nfrângă,
Mustrarea lui să nu te doară.*

*Nu-i vina ta... Așa e scrisă
Nemilostiva lege-a firii ;
Sărutul otrăvit al brumii
Omoară toamna trandafirii...*

Și cine s'ar opri să plângă
O frunză veștedă 'n cărare,
Când codri freamătă alături
Și râd în răsărit de soare?...

V.

*Atât de veche-i îngroparea
Nici sufletele nu ne dor
Și tot îmi mai răsai din neguri...
— Își au și morții dreptul lor...*

*În nopțile de primăvară
Revin aducerile-aminte
Și mintea pasăre răsleață
S'abate 'n drum peste morminte.*

*De ni se'ncrucisează drumul,
Îndurerați noi ne zâmbim...
Nu-ți par și zâmbetele noastre
Ca două flori din țintirim?*

VI.

*Primăvară, primăvară...
Zâmbetul întregii firi,
Dragoste de fluturi galbeni
Și de galbeni trandafiri.*

*Primăvară, primăvară...
Tremură luna bălaie,
Dorm doi pui de rândunică
Sub o strașină de paie.*

*În ungher părăginită
Doarme hârbul de gitară,
— Va mai fi și pentru tine
Primăvară?...*

x MOȘ CRĂCIUN

*Dragi copii din țara asta,
Vă mirați voi cum se poate,
Moș Crăciun, din cer de-acolo,
De le știe toate-toate...*

*Uite cum, — vă spune badea:
Iarna'n noapte pe zăpadă,
El trimite câte-un înger
La fereastră să vă vadă.*

*Îngerii se uită'n casă,
Văd și spun, — iar' Moșul are,
Colo'n cer, la el în tindă,
Pe genunchi o carte mare.*

*Cu condei de-argint el scrie
Ce copil și ce purtare:
Și de-acolo știe Moșul,
Că-i șiret el lucru mare.*

S O N E T

*Cuprinde-mă din nou singurătate,
Căci ȝara ta de-atâtea ori mă cere ;
La sânul tău vor prinde'n veci putere
Avânturile inimii curate,*

*Nemilostiva lumilor durere
Dearte-și strigă multele păcate :
Ca'ntr'o vrăjită, tainică cetate,
Eu mă închid în sfânta ta tăcere.*

*Grădina ta atât de mult mi-e dragă,
Sunt flori acolo visurile mele,
Și sufletului dat e să culegă.*

*Rătăcitor el florile-și adună
Și, în odihna nopților cu stele,
Își împletește trainică cunună.*

S O N E T

*Tu tainică, curată Poezie,
Biserică cu porți neîncuiate,
Tu neamurile gândurilor toate
Cu drag le lași la pragul tău să vie.*

*Tot sufletul la poarta ta când bate
Drumeț slăbit puterile-și învie,
Își spovedește patimile ție
Și ele-adorm de tine alinate*

*Păcate vin sub bolta-ți milostivă,
Tu le asculți pe toate deopotrivă
Și le oprești neghina și amarul.*

*Dar tu rămâi deapururea senină,
Căci nu-i pribeag ce 'n fața ta se 'nchină
C'o lacrimă să nu-ți spele altarul.*

E SĂRBĂTOARE

*E sărbătoare pe câmpie și'n suflete e sărbătoare,
Învie firele de iarbă sub ploaia razelor de soare.*

*Sunt Paștile cele frumoase și 'n fire zvonul lor străbate,
Clopotnița-și îndoiaie trudnic încheieturile uscate.*

*Arama strigă când se sbate măiastra clopotului limbă,
Eu simt strigarea ei aprinsă și'n vorbe sufletul o schimbă:*

*Voi toți cari suferiți și plângeți sub larga 'ntindere albastră,
Veniți, veniți, căci va să vie curând împărăția voastră!*

*Veniți voi obidiții lumii cu buzele înfrigurate,
Voi chinuiții din arsura unei tăceri îndelungate;*

*Voi osteniți fără nădejde, voi slujitorii fără plată,
Voi căror vremea v'a dat veșnic numai porunca blăstămată;*

*Voi, ce muncirăți pentru alții trudind cu mânilor-amândouă,
Veniți, căci zvonul meu acum vestește învierea, vouă!*

*Voi cei cu fruntea de sudoare, cu genele de lacrimi ude,
Eu cerului vă strig durerea și Dumnezeu din cer aude!*

*Aduc lumina care sparge și sfarmă capiști de păcate,
Zăvoarele mucigăite din temnițe întunecate!*

*Eu celor orbi desleg azi taina înfricoșată de-a vedea
Și prăznuiesc, că'n al lor suflet învie învierea mea!*

*Ascultă mintea mea supusă, genunchii mei se pleacă 'ncet
Și-aduc prinosul închinării celui de neam din Nazaret.*

TEMPORA...

*...Iar' din țările albastre
Încet s'a fost desprins o stea,
Ca tremurarea unui zâmbet
Ușoară, blândă străluceă.*

*Și s'au pornit drumeți degrabă
Trei oameni buni ai lumii rele,
Legându-și viața și norocul
De razele acestei stele.*

*Șirag de nopți purces-au cale
Pân' steaua s'a oprit în nori,
De-asupra unei strungi în vate
Lâng'o colibă de păstori.*

*Ei au deschis și pe otavă
Văzând un copilaș blajin,
În revărsare de lumină
Și'n albe scutice de in,*

*Bătrânii crai stăpâni cu steme
În oaste și'n războaie tari
Îngenunchind sfioși grăit-au
Copilului cu ochii mari:*

*«Tu ești plinirea hărăzită
De visul tinereții noastre,
Noi sântem umbra ce se sfarmă,
Tu, — dominul zărilor albăstre!»*

* * *

*Erà atunci mai mică lumea,
Dar, — uite, trei oameni au fost,
Să-i înțeleagă unei stele
Neînțelesul tainic rost.*

*Azi de s'ar naște alt Messia
Și-o altă stea s'arete locul,
N'ar fi un singur om să-și lege
De licărirea ei norocul.*

*Căci alte vremi umblau odată,
Când se'ndrăgeau de stele unii, —
Și alte azi, când cred în stele
Numai poeții și nebunii...*

FRUMOASA CEA DIN URMĂ

*Pe perina cu foi de rosmarin,
Alunecase capul ei la vale,
Pe fruntea albă, ca zăpada nopții,
Ningeau podoabă 'nduioșați ciresii:
Murià fecioara...*

*Și ochilor senini, ca dimineața,
Le adormià azi cea din urmă rază
În adumbrirea pletelor de aur.
Iar' buzele curate, ca un cântec,
Muriau zâmbind azi cel din urmă zâmbet:
Murià fecioara...*

Sus soarele, cocon de-apururi tânăr,
A poposit în drumul lui pribelnic
Și 'nfricoșat de vestea unei raze,
S'a 'ntunecat și 'n adâncimi de mare
El și-a muiat pleoapa tremurând,
Și s'von pe largi pustietăți de ape
Și gemăt lung pornitu-s'a prin codrii,
Înfiorate frunzele muriau,
Iar' chipul clar al lacului oglindă
În clocote cernitu-și-a seninul,
Când vântul, crainic vestitor de groază,
Urlă nebun din tulnice de-oramă,
Vestind: Jeliți! Frumoasa cea din urmă
E moartă!
Și mările și codrii răsunat-au:
E moartă!...

— Prelung gemut-a îngrozita fire;
Cutremurați cei patru stâlpi ai lumii
Lăsat-au pacea stării lor pe loc,
Când iaț' deodat' se sguduie și bolta:
Din cingătoarea cerului albastru,
Descopciată cade steaua Venus

*Și prin văzduhuri negre călătoare
Își taie drum, — iar' ajungând seninul,
Purcede 'n sbor spre 'mbătrânitul Hellas
Și 'nfiorată sânul ei de flăcări
Și-l freamătă, când calea-i se oprește
Pe vârful mort al muntelui Olimp
Și 'n gemăt lung ea foc aprinde, mare!*

*— Și cum lumină flacăra curată,
Din negură și din vestmântul ceții,
Răsar, tronând în liniștea lor sfântă,
Toți Dumnezeii zilelor demult,
Drumeții mari ai vremii stătătoare.
— E împăcată vrajba lor străveche:
Stăpânii morți ai fulgerelor stinse,
Ocrotitorii dimineții albe
Și-ai nopții negre purtători de frâne,
Ce semănau cu mâna lor amurgul
Stau, muși...*

*Măreții meșteri ziditori
Încremeniți în marmură și fildes,
Plecându-și greul frunții lor boltite,
Încrucisându-și brațele lor albe,
Privesc la foc cu ochii stinși și reci*

*Și-i jale scrisă 'n zâmbetele lor,
Neputincioase zâmbete de piatră!*

*Gălbuie pară învelise-Olimpul,
Când, iat' deodat', din ploaie de lumină,
Sburând prelung prin albul din văzduhuri,
Vin călători pe aripe de vânt
Și coborând pe razele de lună,
Toți cântăreții*

*Zidiți de vremea fărâmată 'n clipe,
În Răsărit și 'n neagra Miază-noapte,
Vin sfâșiindu-și toga lor de purpur,
Cu pletele pe umeri undulate,
Cununile le strălucesc de raze
Și genele le strălucesc de lacrimi.
Amar nespus răzbate-le făptura,
Cu hohot plâng poezii — Dumnezei,
Când harfa lor în flacări își aruncă...*

— Cutremurat,

*Olimpu-și mișcă iarba și nisipul.
Biruitor văpaia se ridică
Și flacăra la poarta boltii bate,
Iar' din fiorul harfelor aprinse*

Se înfirip'un cântec fără seamăn
Și firea 'ntreagă cântă imnul morții
Și zeei-și pleacă fruntea lor boltită,
Poezii 'n palme fața și-o ascund;
Iar' plopii cântă, frunza tremurându-și
Și coapsa lor se 'ndoaie și se frânge;
Și trestia în ape se cufundă
Și 'nfiorații trandafiri sălbatici,
Podoaba lor și-o scutură și cântă...
Se smulg din coaje muguri feciorelnici
Și înfrășiți cu cântul și lumina,
Își veștejesc petalele și — cântă...

Pe creștetul Olimpului aprins
Își taie drum prin spini și printre sghiaburi,
Rânindu-și brațul, fluierul și fruntea.
Un făt pribeag cu ochi senini albaștri:
— E cel din urmă ucenic al strunii.
La piept își strânge lira văduvită,
Ce tremură de crengi când se lovește
Într'un suspin domol, nespus de jalnic...
În vârful zărește focul ce se 'nalță
Și-atunci nebun își opintește pieptul!...

— Ajunge...

— Strălucitor văpaia viorie

Se 'nalță iar'. În ori și ce scânteie,
Tresare-un gând și moare-o simfonie
Din cântecul cel zămislit demult,
De dragostea din începutul vremii,
De trandafirul cel dintâi al firii...

Cu ochi aprinși poetul ingenunche
Și 'ncet plecându-și fruntea lui rănită,
Sdrobind sfiala celor patru strune,
Întruchipează jalea lui în cântec...
Și lacrimi cad pe lemnu 'nfiorat
Ce-i ferecă cu glas nebun amarul:
E cea din urmă încordare-a strunii,
E-al frumuseții imn de îngropare!...

Pribeagul făt cu ochi senini albaștri
Și el și-aruncă lira 'n foc. — Și-atunci
Ridică-și ochii tulburați de clipă:

Vede zdrobiți în bulgării nătângi
Curatul chip al zeilor de marmur' ;
Iar' cântăreții călători se duc,
Suindu-se pe razele de lună,
Suindu-se pe aripe de vânt,
În alte lumi.

— Înaltă-și ochii către foc să vadă,
Și vede para leneș cum se stinge
Și cum rămân din lamura văpăii
Cărbunii morți ai sfintei stele Venus.
Cu fumul cald al jertfei uriașe,
Se'naltă ea pe patu-i de mătasă,
Înfășurată'n pulbere de slavă
Cu picurii celui din urmă cântec,
Domol, domol... :

Frumoasa cea din urmă...

— E cântul mort. Poetul fără liră,
Lipsit pe veci de-a ochilor văpăi,
A pribegit la malurile mării...
Dar nemișcată, mută erà marea.
Un val răzleț din sânul ei recit,
Ce tresăria prin cearcăne de ghiață

A întrebat poetul orb :

Răspunde,

El unde-i ?

Soarele, căci raza lui n'o simt ?...

Și'n vreme ce încremeniã în ghiață,

Răspuns-a valul :

E mort.

P O E Z I E

*Tu Doamne, tu stăpânul peste fire,
Ce din curata stelelor lumină
Dai lumilor de veci orânduire;
Tu într'o clip'a milei tale sfinte
Și sorții mele scris-ai o menire:
Ce'nfricoșat e darul tău părinte!*

*Pleoapelor tu nu le-ai dat hodină,
Nici sufletului mută'mpăciuire,
Nici minții mele somnul fără vină!*

În noaptea grea când bolta'nfiorată
Cu junghiu de aur își străpunge sânul,
Când codru-și vede fală'ngenunchiată
Și umilit se zbuciumă bătrânul,
Când trăsnete potrivnice se'ncaier'
Și creștetele brazilor despică:
Eu în văzduhuri deslușesc un vaier,
Cum din adânc spre mine se ridică,
Gemând prelung la poarta mea stăpâne!
Simt fărâmată'n urlete păgâne
Nemărginita lumilor durere,
Cum vine'n zborul aripilor grele
De-mi zguduie zăvorul și mă cere!
Strivită simt în matca ei părinte
Cum se frământă chinuita minte,
Cum gânduri vin în clipele acele
Și se prăval' în pacea nopții mele
Ca bulgări grei în groapa'ntunecată!...

În zori de zi, în umeda răcoare,
Când fața plânsă florile-și înclină
În alintarea razelor de soare,
Robit de'ntâia zare de lumină,

Drumeț grăbit și fără de hodină,
Sint sufletul de drumu-i cum se găta.
Descătușat din pacea lui aleargă,
Ca vulturul în goană'nvișorată,
Pământu'ntreg cu'ntinderea lui largă
El a purces sălbatic să-l străbată,
Cătând în drum sămințele durerii...

Prin valul firii fără de repaos
Ca un vâslaș aprins își taie cale,
Își scaldă ochii'n râul larg de jale,
El totul vede, toate le ascultă...
Unde-i plânsoarea zărilor mai multă
El își rotește aripile sale.

Târziu, când geana zărilor senine
Se'nchide lin și soarele pe munte
Își culcă chipul roșu de rușine,
Pe-a stelelor strălucitoare punte,
Drumeț înfrânt cobori și tu la mine,
Povara grea abia mi-te mai ține.

*Din praful sur al zilei chinuite
Cules în prada zborului sălbatic,
Din al durerii chiot furtunatic,
Din zâmbete de buze ofilite,
Din tulburări de patimi și ispite:
În trudă grea când tâmpla'nfierbântată
Se zbuciumă zăgazul să și-l frângă,
În biata minte greu cutremurată
Sămânța ta tresare-atunci, stăpâne,
Și îu-mi răsai, senină și curată,
Strălucitor un strop de apă vie
De-mi luminează'n negura nătângă,
Tu tainică și sfântă Poezie!*

VERIFI
1987

TABLA CUPRINSULUI

CUPRINSUL

<i>Fecunditas</i>	5.
<i>Prăpastie</i>	8.
<i>Cântecele mele</i>	13.
<i>Inviere</i>	16.
<i>Cosașul</i>	21.
<i>Portret</i>	24.
<i>De demult</i>	26.
<i>Colindă</i>	29.
<i>Un om</i>	31.
<i>Zile rele</i>	36.
— <i>Graiul pâinii</i>	39.
<i>Cain I</i>	42.
> <i>II.</i>	44.
> <i>III.</i>	46.
<i>O țară știu...</i>	48.
<i>In munți</i>	51.
— <i>Prima lux</i>	54.
○ <i>Cantorul Cimpoi</i>	57.
○ <i>Străinul</i>	60.
— <i>Mi-a bătut un moș la poartă</i>	63.

○ Scrisoare	65
Lăcaș străbun	68
Ion crâșmarul	73
Acasă.	76
Nepotrivire	78
Asfințit	80
Carmen.	83
O rază	86
Iubirea mea	90
Fior	92
Noi ne'ntâlnim.	94
Rapsodie	97
Trandafiri.	100
Ești singură...	102
Sufletul.	104
A fost odată...	106
Revedere.	108
Răsună toaca	110
Cântece I.	112
> II.	114
> III.	116
> IV.	118
> V.	120
> VI.	122
Moș Crăciun	124
Sonet	126
Sonet	128
E sărbătoare	130
Tempora	133
Frumoasa cea din urmă	136
Poezie	144

VERIFICAT
2007

VERIFICAT
2017

